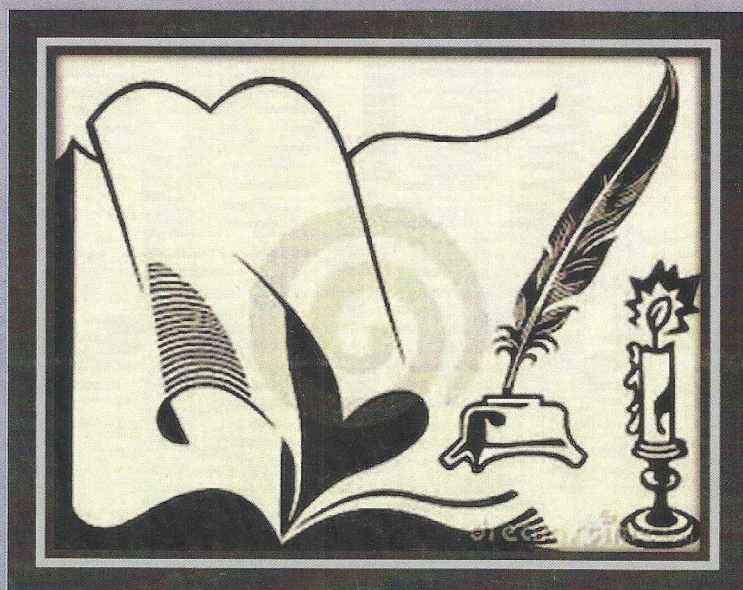

37(477.63)(082)

П 24

ПЕДАГОГІЧНЕ КРИВОРИЗЖЯ

Кривий Ріг

2013

*Л. В. Бешевець,
к.п.н., доцент,
Криворізький педагогічний інститут
ДВНЗ «Криворізький національний
університет», м. Кривий Ріг,
e-mail: anuta261205@rambler.ru*

ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ ЯК УМОВА АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Побудова українського суспільства на принципах демократичних цінностей вимагає переходу від соціально детермінованої до особистісно-орієнтованої моделі освіти, пріоритетною метою якої є розвиток внутрішніх можливостей людини, її потреб, мотивів, інтересів. Особистісно-орієнтована освіта реалізується через діяльність, що стимулюється як зовнішніми, так і внутрішніми чинниками, які передбачають формування позитивних мотивів діяльності, розвиток активності і самостійності особистості майбутнього педагога.

Проблемою активізації пізнавальної діяльності цікавляться педагоги, психологи, методисти, серед яких можна назвати О. М. Алексюка, Б. Г. Ананьева, І. Л. Біма, А. І. Вишневського, Н. І. Геза, Г. А. Китайгородську, А. Н. Леонтьєва, І. Я. Лернера, С. Ю. Миколаєву, Є. І. Пассова, Т. І. Шамову, Г. І. Щукіну та інших.

На основі вивченої літератури ми проаналізували понятійний апарат і дійшли висновку, що під активізацією пізнавальної діяльності будемо розуміти сукупність удосконалених змісту, методів, засобів, форм навчально-пізнавальної діяльності, що забезпечують активне й самостійне оволодіння студентами знаннями, уміннями й навичками.

Виходячи з цього визначення, можна сказати, що активізація пізнавальної діяльності багато в чому залежить від використання в навчальному процесі різних методів, засобів і форм навчання, а також вивчення потреб і мотивів студентів та використання різноманітних стимулів.

Аналіз літератури показав, що активізація пізнавальної діяльності на заняттях буде проходити більш ефективно, якщо викладачі у своїй роботі будуть урахувувати певні педагогічні умови та спиратися на них.

Особливу увагу слід звернути на сутність особистісно-орієнтованого підходу до навчання як умови, що активізує пізнавальну активність майбутнього педагога.

Свої теорії навчання тією чи іншою мірою будують на особистісній орієнтації Ш. О. Амонашвілі, Є. В. Бондаревська, С. В. Кульневич, В. В. Серіков, І. С. Якиманська та ін. А. В. Хуторской обґрунтував сутність особистісно-орієнтованого навчання в школі і зробив висновок про те, що «в основі особистісно-орієнтованої парадигми навчання – визнання унікальної сутності кожного учня й індивідуальності його навчальної траєкторії» [3, с. 23].

Відбір методів активізації пізнавальної діяльності визначається різними чинниками, а особливістю особистісно-орієнтованого навчання є дотримання принципу вибору індивідуальної освітньої траєкторії при їх реалізації: «Учень має право на усвідомлений і узгоджений з педагогом вибір основних компонентів своєї освіти: смислу, цілей, задач, темпу, форм і методів навчання, особистісного змісту освіти, системи контролю та оцінки результатів» [3, с. 29]. На нашу думку, ці особливості побудови навчального процесу слід враховувати і у ВНЗ.

На підставі аналізу літератури нами були виявлені чотири рівні пізнавальної

активності: нульова, ситуативна, виконавська й творча, що є безпосередніми показниками пізнавальної діяльності студентів.

З метою підвищення рівня пізнавальної активності студентів нами була розроблена дослідно-експериментальна програма, що включала в себе різноманітні методи, засоби й форми роботи, узгоджені зі студентами. В основу програми були покладені виявлені нами педагогічні умови, особлива увага приділялась дотриманню принципів особистісно-орієнтованого навчання:

- принцип особистісного цілепокладання;
- принцип вибору індивідуальної освітньої траєкторії;
- принцип метапредметних основ освітнього процесу;
- принцип продуктивності навчання;
- принцип первинності освітньої продукції.

Результати дослідно-експериментальної роботи

показали, що активність студентів на заняттях у порівнянні з констатувальним етапом експериментальної роботи зростає в середньому на 12,5%. Це говорить про те, що розроблена нами програма активізації пізнавальної діяльності студентів дала позитивні результати й може бути використана в практиці роботи ВНЗ.

Література:

1. Маркова А. К. Формирование мотивации учения: [Кн. для учителя] / А. К. Маркова, Т. А. Матис, А. Б. Орлов. – М.: Просвещение, 1990. – 192 с.
2. Хуторской А. В. Современная дидактика: [Учебник для вузов] / Андрей Викторович Хуторской. – СПб: Питер, 2005. – 544 с.
3. Хуторской А. В. Методика личностно-ориентированного обучения. Как обучать всех по-разному?: [Пособие для учителя] / Андрей Викторович Хуторской. – М.: Изд-во ВЛАДОС-РЕСС, 2005. – 383 с.

В. М. Міщанчук,

аспірант,

Криворізький педагогічний інститут

ДВНЗ «Криворізький національний

університет», м. Кривий Ріг,

e-mail: victoriya.n.m@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ СУГЕСТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКІЙ ПРАКТИЦІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ

На сучасному етапі розвитку музичної освіти України головним напрямком є використання новітніх технологій, які б сприяли особистісному розвитку людини згідно з її індивідуальними задатками, здібностями, потребами, поєднанню елементів підсвідомого і свідомого, чуттєвого і раціонального для утворення нових смислів, творчого вирішення поставлених завдань та досягнення світу в його цілісності. На нашу думку, у процесі музично-виконавської підготовки майбутніх учителів музики доцільне використання

сугестивних технологій.

За Л. Ткаченко, «сугестивна технологія, відповідно до педагогічних технологій, є засобом психологічного впливу на колектив, який навчається» [3, с. 370]. Дослідник Г. Гончаров вважає, що сугестія з давніх часів допомагала людині пізнати себе, свої явні й приховані можливості та називає її «формою чисто людської дії людей один на одного і на самих себе» [4]. Вплив одного партнера на іншого відбувається за допомогою вербальних та невербальних стимулів, зовнішніх і внутрішніх засобів сугестії і